

PM angående växtlighet på Hjortsberga 4:41 Ålycke

Victoria Sandberg

Landskaps-/Planarkitekt

Ronneby kommun

2022-11-07

Bakgrund

I länsstyrelsens svar på behovsbedömningen för fastigheten Hjortsberga 4:41 som ska ingå i en kommande detaljplan påpekades det att det norr om planområdet påträffats ett exemplar av fläderlundlav. Det beskrevs att dessa trivs på äldre eller senväxta exemplar av fläder, men även i vissa fall på alm och ask.

Platsbesök

Den 3 november 2022 gjordes ett platsbesök på fastigheten där jag som landskapsarkitekt med kunskap kring trädarter tittade efter de arter som Länsstyrelsen Blekinge hade påpekat som potentiella värdar för fläderlundlaven. De arter som vi letade efter var fläder, ask och alm. Vi besökte platsen i soligt väder och inventerade de träd och buskar som vi kunde hitta inom och i utkanten av fastigheten.

Alm (*Ulmus*) är en trädart som på grund av almsjukan sällan utgör några större träd i södra Sverige och därför enligt min mening inte utgör något större underlag för fläderlundlaven att etablera sig på. På de mindre exemplar som potentiellt kan påträffas finns inte den grova bark som laven beskrivs föredra för etablering.

Fläder (*Sambucus*) finns i många trädgårdar och har ofta spridits till omgivande miljöer där den mer eller mindre har förvildats i brist på skötsel.

Asken (*Fraxinus*) känner man igen på dess svarta knoppar och när den har blad är dessa långa sammansatta blad som generellt är lätta att känna igen.

De träd som ansågs vara så pass bevarandevärda att de bör skyddas i detaljplan markerades på en karta i fält. Många av växterna på platsen bidrog till platsens karaktär och lummighet, men ansågs inte vara av ett sådant värde att de inte kunde ersättas. Viktigt är dock i en framtida omgestaltning och exploatering av platsen att ha i åtanke platsens koppling till naturen och med fördel plantera både inhemska och exotiska trädgårdsväxter, träd och buskar för att inte tappa den naturliga men ändå intressanta karaktären i utemiljön som råder i området mot Listerbyvägen/Ålyckevägen samt inom förskolans område.

Arter på platsen

Inom planområdet påträffades inga almar eller fläder buskar under platsbesöket.

Större ekar fanns i en ensidig allé längs områdets södra gräns och vek av norrut på östra sidan med tre träd. Efter infarten till området anses de enstaka yngre ekarna inte vara en del av allén utan vara fristående eller vara en del av den lågklippta häcken. Allén bör sparas både då den är biotopsskyddad och de äldre ekarna bidrar med stora både biologiska och estetiska värden till platsen.

Bild från tidigare platsbesök visar på del av den ensidiga ekallén.

I områdets norra del finns en fristående ek på en kulle i en kortklippt gräsmatta som har beskurits hårt och har en stor skada på stammen. Detta träd mår inte bra men kan utgöra en viktig biotop för insekter och mindre djur. Det estetiska värdet är väldigt lågt. Om det är möjligt att spara detta träd borde det göras för att ta vara på de biologiska värdena, men det kan vara svårt att spara ett träd som det är oklart hur länge det kommer att överleva.

Fristående ek till vänster med hassel vid rötterna och en ek på inngården. Båda hårt beskurena sedan en tid tillbaka.

På en av innegårdarna finns ytterligere en hårt beskuren ek som är i något bättre skick än den fristående, men varken dess estetiske eller biologiske värden anses vara så store at den bør skyddas på ett sådant sätt at den forsvårer en framtidig eksploatering av området. Om de befintlige bygningerne rives og store maskiner rör sig i nærheten av treet kommer det antagligen at ta sådan skade at det ikke kommer at overleve en bygning av nye bygninger eller en større renovering.

Runt om i planområdet finns det flera spennende eksotiske planter så som rhododendron, bambu og guldrøn. Dessa är inte utmärkende på ett sådant sätt at de bør skyddas i plan, men bidrar til plassens karakter av trädgård møter natur.

Two mindre planter av ask påtreffades precis intill fasaden på en av bygningerne. De är omkring 2-3m høge og består av tunne stammer med en så længe få tunne grener. De står i en rabatt som domineres av busken krypoxbær. Plantene är antagligen sjølsådde og ennu väldigt unge. Dess slatte bark är antagligen ikke læmplig som vøxtplats for fløderlundlaven og i det læge som plantene vøxer kommer de at skade bygningen innen de har vøxt sig så pass store at dess bark kan spricke opp og bli en læmplig vøxtplats for laven. Dørfør anses de ikke vara skyddsvørdte utan bør tillåtes at renses bort. Istøttet finns det større møyigheter for laven at finne læmplige vøxtplatter om nye asker planteres efter en framtidig eksploatering.

Två mindre plantor av ask intill husfasaden i en upphöjd rabatt.

Den intilliggande naturmarken i väst består främst av asp, men kommer inte påverkas av en etablering då det enligt handläggande planarkitekt planeras att anges som naturmark i plan.

I områdets nordöstra del upptäckte vi parkslide som blivit inhägnat med avspärrningsband. Den växte intill fasaden på en mindre bostadsbyggnad. På sättet den växte intill fasaden och hur andra växter var planterande på liknande sätt intill fasaderna på de omkringliggande byggnaderna så antas parkslidet någon gång blivit planterat på platsen.

Parkslide intill fasad.

Sammanfattning

Inom området finns det inga fläderplantor eller almar. De påträffade askarna är så pass unga och växer på en sådan plats intill en fasad att de inte anses utgöra eller komma att utgöra en bra växtplats för fläderlundlaven.

Den ensidiga allén i söder och med de tre träden längs stenmuren som utgör en förlängning av allén bör sparas och skyddas i en framtida detaljplan både på grund av deras estetiska och deras biologiska värde.

Victoria Sandberg

Planarkitekt/Landskapsarkitekt

Ronneby kommun

2022-11-07